

๗๗

ประพจน์ให้เป็นประโยชน์

ประพจน์ให้เป็นประโยชน์ในโลกนี้ หรือประพจน์เป็นประโยชน์ใน
กันและกัน ในเพื่อนมนุษย์ก็ดี หรือกับสัตว์เดรัจฉานก็ดี ประพจน์ให้เป็น
ประโยชน์ทีเดียว

ลักษณะที่ประพจน์ให้เป็นประโยชน์เป็นอย่างไร การประพจน์ให้เป็น
ประโยชน์ ทำอะไรให้เป็นตัวอย่างดีทั้งนั้น จะทำสิ่งใดด้วยกายทุกอย่าง ให้เป็น
ตัวอย่างดีของเพื่อนมนุษย์ ให้เป็นประโยชน์แก่มนุษย์ จะพูดสิ่งไรด้วยวาจาแล้ว
ล้วนแต่ให้เป็นประโยชน์แก่เพื่อนมนุษย์ ให้ได้ผลแก่เพื่อนมนุษย์ ให้เป็นตัวอย่าง
แก่เพื่อนมนุษย์ การประพจน์ทั้งกายทั้งวาจา เป็นประโยชน์แก่เพื่อนมนุษย์ แล้ว
ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดจะเป็นการทำลายตน ใครกล้าเสี่ยงก็แก้ไข

มนุษย์ที่ทำนานั้น ให้ได้ผลเกิดสุข ให้ได้ผลดีเป็นลำดับขึ้นไป การทำสวน
ก็ดี ใครอยู่ใกล้เคียงเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ ทำเป็นตัวอย่าง ให้เป็นประโยชน์ดีแก่เพื่อน
มนุษย์ แก่เพื่อนฝูงที่ใกล้เคียงกัน หรือจะค้าขายก็ดี ผู้ที่ค้าขายใกล้เคียงกัน ให้
เป็นประโยชน์แก่พวกที่ค้าขายใกล้เคียงกัน นี้ได้ชื่อว่าประพจน์ตนให้เป็นประโยชน์

เมื่อประพจน์ตนให้เป็นประโยชน์แล้ว แก้ไขตัวเองไม่ให้มีตำหนิ จะเป็น
ภิกษุก็เป็นภิกษุที่ดีทีเดียว จะเป็นสามเณรก็เป็นสามเณรที่ดีทีเดียว จะเป็นอุบาสก
ก็เป็นอุบาสกที่ดีทีเดียว จะเป็นอุบาสิกาก็เป็นอุบาสิกาที่ดีทีเดียว เป็นตัวอย่าง
ได้เช่นนี้ ได้ชื่อว่า อตถจริยา ประพจน์ตนให้เป็นกระสวน

เป็นกระสวนนั้นเป็นอย่างไร ช่อฟ้า เขาทำช่อฟ้าเขามีกระสวน เอา
กระสวนนั้นมาคาดเข้าแล้ว ทำตามรูปกระสวนนั้นเป็นช่อฟ้าได้ ประพจน์ให้
เป็นตัวอย่าง เขาเพียรทำสิ่งใดเป็นตัวอย่างมาแล้ว ก็เพียรเอาสิ่งนั้นเข้ามาทำ
มาเป็นแบบแปลนเป็นตัวอย่างต่อไป ประพจน์ตนให้เป็นแม่พิมพ์ พ่อพิมพ์นั้น เป็น
ตำราทีเดียว ตำราพ่อพิมพ์พระ เหมือนพ่อพิมพ์รูปต่างๆ สวยงามทุกสิ่งทุก
ประการนั้น ได้ชื่อว่าเป็นผู้ตามประพจน์เป็นประโยชน์

จากพระธรรมเทศนาเรื่อง “สังคหวัตถุ”

๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๗